

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2019/2020 навчальному році
(заочний тур)

2020 р.

Секція: Педагогіка

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (25б)
1	Бурда Анастасія Юріївна	Слов'янський педагогічний ліцей Слов'янської міської ради Донецької області	11	0,9	2	2,7	1,8	0,8	1	23
2	Іорданова Валерія Едуардівна	Комунальний заклад «Маріупольський навчально-виховний комплекс «Ліцей-школа №14» Маріупольської міської ради Донецької області»	11	0,7	2	3	1,8	0,7	0,7	22,25

Голова журі:

Біличенко О.Л. – доктор наук із соціальних комунікацій, професор _____

Члени журі:

Маторіна Н.М. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Остопілець І.Ю. – кандидат психологічних наук, доцент _____

Коркішко О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент _____

Мельникова-Курганова О.С. – кандидат наук із соціальних комунікацій _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – заступник директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

Відгук
члена журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2019/2020 навчальному році на роботу Іорданової Валерії Едуардівни
«Освітнє середовище як безпечний простір для розвитку особистості»

Навчальний заклад як соціальний інститут суспільства є суб'єктом безпеки, що здатний будувати свою власну (локальну) систему безпеки як за допомогою освіти та виховання, так і за допомогою вирішення завдань розвитку особистості. Сучасна особистість, аби не відставати від стрімких оновлень та змін навколишнього світу, змушена навчатися впродовж усього свого життя, тому ключовою умовою її успішної самореалізації є потреба в безпечній освіті, безпечних умовах навчання.

Реформа освіти в Україні набирає обертів. Створення ефективної системи освіти є завданням складним і надзвичайно відповідальним. Тому для освітян важливо мати дієвий інструментарій для цієї роботи. Ним може стати – «Кодекс безпечного освітнього середовища».

З огляду на це, проблема, яку досліджує Іорданова Валерія Едуардівна, набуває особливої актуальності тому що одне з головних завдань соціальної політики держави – забезпечення для всіх дітей сприятливих умов життя, розвитку, виховання та здобуття освіти поряд із їх захистом від насильства та жорстокого поводження, а сучасна українська школа має дбати про його реалізацію.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Дослідження має науковий апарат. Теоретичний та практичний розділи логічно пов'язані між собою.

Заслуговує на схвалення розгляд поняття «освітнє середовище» та висновок, що освітнє середовище, в якому навчається і виховується дитина, має бути безпечним і комфортним, а насильство в будь-яких його проявах є неприпустимим; «безпечне освітнє середовище» та виділення сторін його аналізу (психологічна, екологічна та інформаційна безпека), ознак (захищеність в освітньому середовищі, якість міжособистісних відносин, комфортність в освітньому середовищі, задоволеність освітнім середовищем), принципів (домінування життя людини як головної цінності, регіональної специфіки, комплексності оцінки небезпек, міні-макса, максимальної ефективності).

Позитивної оцінки заслуговує розгляд та аналіз документів «Меморандум про співпрацю між педагогами, батьками та учнями», Кодекс безпечного освітнього середовища, Статут навчального закладу, тому що згідно з реформою української освіти кожна школа має створити власні документи, власні правила, які будуть узгодженими й визнаними всією шкільною громадою і які будуть сприяти розвитку кожної дитини у безпечному освітньому середовищі.

Безумовною заслугою Валерії Едуардівни є участь у проведенні внутрішнього аудиту в Маріупольському НВК «Ліцей-школа №14» (що враховував: які є потреби в учнів, учителів та інших працівників закладу; які стосунки переважають між учителями та учнями, між учнями та учнями; що

вже зроблено в навчальному закладі для безпеки своїх учнів, педагогів та інших працівників закладу); створенні анкети «Безпечне освітнє середовище» для визначення потреб учнів та батьків, працівників ліцею, характеру їх стосунків та міжособистісної взаємодії; аналізі документів Маріупольського НВК «Ліцей-школа №14», які регламентують діяльність закладу в питаннях безпеки усіх учасників освітнього процесу; створенні документу «Кодекс безпечного освітнього середовища», який регламентує питання безпеки всіх учасників освітнього середовища Маріупольського НВК «Ліцей-школа №14».

Не викликає заперечень експериментальна частина роботи, в якій автором представлено досвід практичної діяльності згідно зазначеної наукової теми (анкетування учасників освітнього процесу, вивчення документів, що регламентують питання безпеки у школі), що показала сильні та слабкі сторони освітнього середовища закладу та підштовхнула до створення нового шкільного документа – Кодексу безпечного освітнього середовища.

Високої оцінки заслуговують додатки, які є продовженням наукової роботи та поглиблюють розкриття суті явища, наочно ілюструють думки автора, сприяють повноті сприйняття роботи.

Позитивно оцінюючи наукове дослідження загалом, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження та побажання, частина яких є дискусійними.

Тези необхідно оформити згідно з основними вимогами до написання, оформлення та представлення учнівських науково-дослідних робіт визначених у «Методичних рекомендаціях щодо визначення результатів етапу конкурсу „Заочне оцінювання науково-дослідної роботи”».

На наш погляд, потребує уточнення зміст роботи: назви розділів і підрозділів.

Унести до роботи «Перелік умовних позначень»: КБОС, НВК, НУШ.

Актуальність роботи треба доповнити дослідженнями вчених, науковців, педагогів, психологів, які акцентують увагу на значенні освітнього середовища як безпечного простору для розвитку особистості.

На нашу думку, необхідно доопрацювати:

- *викласти науковий апарат* у такій послідовності: об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження;

- *редагувати предмет* (умови створення безпечного простору для розвитку особистості), *мету* (виявити та проаналізувати методи організації безпечного освітнього середовища в Маріупольському НВК «Ліцей-школа №14»);

- *уточнити завдання дослідження* (6 завдань забагато для науково-дослідної роботи такого рівня. Завдання повинні розглядатись як основні етапи наукового дослідження. Частіше за все формулювання таких завдань здійснюється у вигляді певного набору підпитань. Наприклад, «виявити...», «розробити...», «експериментально перевірити...» тощо);

- *виписати методи дослідження* (в процесі наукових досліджень використовують три групи методів – емпіричні, теоретико-емпіричні, теоретичні. Варто зазначити, що при проведенні окремого дослідження, яке має експериментальний характер, як правило, із трьох груп методів

використовують тільки ті, за допомогою яких буде вирішена поставлена мета й завдання наукового дослідження. Наприклад, із блоку методів емпіричного дослідження науковець вибере методи спостереження, вимірювання, експеримент; із блоку методів теоретико-емпіричного дослідження – аналіз літературних джерел, документальних матеріалів, моделювання; із блоку теоретичного дослідження – гіпотезу та припущення, системний підхід тощо).

На наш погляд, назва п. 1.1. «Соціально-педагогічні особливості функціонування освітнього середовища» (у чому особливості функціонування освітнього середовища?), п. 1.2. «Специфіка створення внутрішніх документів закладів освіти для НУШ» (у чому специфіка створення внутрішніх документів?) не відповідають змісту роботи.

Необхідно звернути увагу, у п.2.1. зазначено, що в анкетуванні брали участь інших працівників закладу – 15 осіб, кількість запитань для персоналу школи – 38. Але в аналізі експериментальної роботи про них не згадується.

Необхідно ретельно переробити висновки до розділів, у яких має бути стисле викладення наведених наукових і практичних результатів, що дає можливість звільнити основні висновки від другорядних подробиць.

У роботі необхідно звернути увагу: на нумерацію таблиць (Таблиця 1.3.1 – треба Таблиця 1.1 (стор.12, 21)), на нумерацію рисунків (на стор. 17-23 нумерація рисунків 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 тощо, а треба рис. 2.1, 2.2, 2.3 тощо).

Потребує уточнення Таблиця 2.1.1 «Чи відчуваєш ти себе/Ваша дитина/учні безпечно у наступних місцях». Наведенні данні є кількістю осіб чи %?

Пропонуємо уточнити висновки до роботи. Необхідно у вигляді чітких формулювань представити у висновках стислий виклад результатів розв'язку наукової проблеми та поставлених завдань, зроблених у процесі аналізу обраного матеріалу оцінок та узагальнень.

У цілому, наукова робота Іорданової Валерії Едуардівни «Освітнє середовище як безпечний простір для розвитку особистості» є самостійним, науковим дослідженням, що відповідає вимогам Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України та може бути рекомендована до захисту, за умови доопрацювання.

10.02.2020 р.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

О.Г.Коркішко

Підписи кандидата педагогічних наук, доцента О.Г.Коркішко -
засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Сілін Є.С.

Відгук
члена журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2019/2020 навчальному році на роботу Бурди Анастасії Юріївни
„Удосконалення механізмів інституційного аудиту закладів загальної
середньої освіти (на прикладі діяльності органів учнівського
самоврядування Слов'янського педагогічного ліцею)”

Законом України «Про освіту» визначено сутність поняття «якість освітньої діяльності». Зокрема, інституційний аудит визнано елементом системи забезпечення якості освіти. Інституційний аудит – це цілком нова для України процедура оцінювання якості освітньої діяльності шкіл. Його головна місія – допомогти школам підвищити якість їхньої діяльності та сприяти зростанню суспільної довіри до освіти. Для керівника закладу освіти важливо створити систему внутрішнього освітнього аудиту, яка забезпечить надходження релевантної інформації про освітній процес та його результати, необхідна для прийняття раціональних управлінських рішень. Отже, розвиток системи інституційного аудиту в закладі загальної середньої освіти є суттєвим напрямом реформування освітньої галузі.

З огляду на це, проблема удосконалення механізмів інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, яку досліджує Бурда Анастасія Юріївна є своєчасною та актуальною як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

Вважаємо за необхідне підкреслити логічність організації дослідження, відповідність методів і засобів наукового пошуку поставленій меті та сформульованим завданням. Дослідження має науковий апарат. Теоретичний та практичний розділи логічно пов'язані між собою.

Заслуговує на схвалення дослідження сутності аудиту як галузі наукових знань, виділення та обґрунтування організаційних форм аудиту (зовнішньої та внутрішньої), його функцій (контрольна, експертна, прогностична, виховна, соціальна, інформаційна, запобіжна, дорадча, оцінна тощо). Важливим у дослідженні є виділення перешкод, що заважають гармонійному розвитку аудиту управлінської діяльності, у тому числі внутрішньому, в Україні: недосконалість вітчизняного законодавства з аудиту; відсутність нормативної бази з аудиту управлінської діяльності; незначний практичний досвід держави в цьому напрямку; відсутність методики з проведення та документування процесу аудиту тощо.

Цінним, на наш погляд, є аналіз інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти в системі стратегічних освітніх реформ, що надало можливість, Анастасії Юріївні, сформулювати поняття «внутрішній аудит ЗЗСО», визначити мету та механізм його проведення в ЗЗСО, критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, окреслити місце в ньому органів

учнівського самоврядування, як органу громадського контролю ЗЗСО, зокрема в напрямі створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.

Безумовною заслугою А.Ю.Бурди є визначення вихідних завдань організації процесу внутрішнього аудиту стану освітнього середовища ЗЗСО, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, за участю органів учнівського самоврядування, прав і обов'язків представників учнівської громади в цьому процесі, опис форм їхньої діяльності в межах внутрішнього аудиту в умовах закладу загальної середньої освіти – Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області.

Не викликає заперечень експериментальна частина роботи, в якій автором представлено досвід практичної діяльності згідно зазначеної наукової теми: визначено місце й роль представників органів учнівського самоврядування як команди консультантів з питань моніторингу дотримання прав учнів Слов'янського педагогічного ліцею та протидії булінгу (цькуванню) в межах проведення внутрішнього аудиту напряму створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації; унесено пропозиції до Статуту Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області; створено Службу порозуміння Слов'янського педагогічного ліцею, медіаторами якої є заступник директора з виховної роботи й практичний психолог; розроблено пам'ятку учня-консультанта з протидії булінгу, пам'ятку для учнів щодо протидії булінгу; оновлено правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти з урахуванням дотримання етичних норм, поваги до гідності, прав і свобод людини; розроблено опитувальний аркуш – документ, що містить перелік питань для попереднього оцінювання (самооцінювання) в процесі проведення внутрішнього аудиту органами учнівського самоврядування; апробовано інструментарій оцінювання освітнього середовища ЗЗСО як такого, що вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації.

Особливої уваги заслуговують додатки, які відображають повноту сприйняття наукової роботи та дозволяють глибше розкрити сутність досліджуваної проблеми, переконливіше аргументувати представлений матеріал, яскравіше схарактеризувати діяльність колективу ліцею.

У змістовному відношенні виконане дослідження відзначається фактологічним матеріалом, його опрацюванням, доказовістю визначених положень й узагальнень, ґрунтовністю зроблених порівнянь і пропозицій щодо конструктивного використання отриманих результатів наукового пошуку.

Але разом з позитивними моментами, вдалим знахідками варто відзначити зауваження, запитання та певні побажання.

Пропонуємо уточнити предмет дослідження – форми удосконалення аудиту освітнього середовища..... або механізми удосконалення аудиту освітнього середовища.....

На наш погляд, потребують уточнення завдання дослідження – це ті кроки, які необхідно зробити для досягнення мети наукової роботи та

переглянути їх відповідність структурним одиницям основної частини (назви розділів чи підрозділів, у яких і розкриваються ці завдання). Завдання дослідження повинні бути чітко викладені, не бути надто дрібними.

У кінці кожного розділу необхідно формулювати висновки (висновки до розділу 1, висновки до розділу 2) зі стислим викладенням наведених наукових і практичних результатів, що дає можливість звільнити основні висновки від другорядних подробиць.

Пропонуємо уточнити висновки до роботи. У висновках узагальнюються найсуттєвіші положення роботи, підводяться основні підсумки, доводиться вірогідність та обґрунтованість наукових положень, визначаються проблеми, які потребують подальшого дослідження. Необхідно у вигляді чітких формулювань представити у висновках стислий виклад результатів розв'язку наукової проблеми та поставлених завдань, зроблених у процесі аналізу обраного матеріалу оцінок та узагальнень.

Пропонуємо привести у відповідність назву п.2.1. Права й обов'язки органів учнівського самоврядування в межах організації внутрішнього аудиту створення освітнього середовища ЗЗСО, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації (на прикладі діяльності Слов'янського педагогічного ліцею) з назвою у змісті роботи.

У цілому, наукова робота Бурди Анастасії Юріївни „Удосконалення механізмів інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти (на прикладі діяльності органів учнівського самоврядування Слов'янського педагогічного ліцею)” є самостійним, науковим дослідженням, що відповідає вимогам Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України та заслуговує на позитивну оцінку.

10.02.2020 р.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ „Донбаський державний
педагогічний університет”

О.Г.Коркішко

Підписи кандидата педагогічних наук, доцента О.Г.Коркішко - засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Сілін Є.С.